

23. 01. 2009

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 395/05-3

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Zlate Lipnjak-Bosanac, kao predsjednice vijeća, te Ileane Vinja, Melite Božićević-Grbić, Vesne Vrbečić i mr. sc. Marina Mrčele, kao članova vijeća i višeg sudskog savjetnika Vojimira Katića, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Rajka Jankovića zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Šibeniku od 14. svibnja 2004. godine, br. K-23/03, u sjednici održanoj 11. prosinca 2008. godine, u nazočnosti zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Milorada Cuculića,

riješio je:

Prihvata se žalba opt. Rajka Jankovića, a u povodu te žalbe i po službenoj dužnosti, ukida se prvostupanjska presuda i predmet vraća sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Uslijed gornje odluke, žalba državnog odvjetnika postala je bespredmetna.

Obrazloženje

Pobijanom presudom oglašen je krivim opt. Rajko Janković zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisanog u izreci osuđujućeg dijela presude pod toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 8., pa je uz primjenu odredaba o ublažavanju kazne, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) godine, u koju mu se, temeljem čl. 45. st. 1. OKZRH uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 13. travnja 2003. do 14. svibnja 2004. godine.

Istovremeno, opt. Rajko Janković je, temeljem čl. 354. toč. 1. i 3. ZKP, oslobođen od optužbe da bi počinio radnje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, pobliže opisane u izreci oslobađajućeg dijela presude pod toč. 7. i 9.

Temeljem čl. 122. st. 1. ZKP, optuženik je u cijelosti oslobođen dužnosti snaganja troškova kaznenog postupka iz čl. 119. st. 2. toč. 1. – 6. ZKP.

Protiv te presude iale se optuienik i driavni odvjetnik.

Optuženik se žali po svom branitelju Tomislavu Filakoviću, odvjetniku iz Osijeka, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrdenog činjeničnog stanja te zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i optuienik oslobodi od optuibe, odnosno da se ta presuda ukine i vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Državni odvjetnik podnosi ialbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrdenog činjeničnog stanja, a u odnosu na osuđujući dio i zbog odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje, a podredno da se preinači i optuženiku izrekne kazna zatvora u duljem vremenskom trajanju.

Odgovor na ialbu optuienika nije podnesen.

Odgovor na ialbu driavnog odvjetnika podnio je optuienik po svom branitelju, u kojem pobija ialbene navode ističući njihovu neosnovanost, te predlaie da se ista kao neosnovana odbije.

Prije održavanja sjednice vijeća, spis je, sukladno El. 373. st. 1. ZKP dostavljen Glavnom driavnom odvjetniku Republike Hrvatske na duino razgledanje, a vraćen je s prijedlogom da se ialba optuienika kao neosnovana odbije, a ialba nieg driavnog odvjetnika uvaži i postupi u pravcu njegovog ialbenog prijedloga.

Razmotrivši navode ialbe te ispitujući pobijanu presudu po sluibenoj dužnosti u smislu čl. 379. st. 1. ZKP, ovaj Vrhovni sud je našao da je žalba optuienika osnovana, jer je doista počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, a posljedicom toga je ialba driavnog odvjetnika postala bespredmetna.

U pravu je optuienik kada ističe da je pobijana presuda nerazumljiva, iako, doduše, ne iz onih razloga koji se navode u obrazloienju ialbe.

Naime, optuicom driavnog odvjetnika izmijenjenom na glavnoj raspravi, optuženiku je stavljeno na teret da je počinio jedno produljeno kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva sastavljeno od ukupno devet pojedinačnih radnji. Medutim, iako se radi o teređenju za jedno kazneno djelo, prvostupanjski je sud optuienika za dio tih radnji oglasio krivim, a za dio oslobodio od optužbe, Sto izreku prvostupanjske presude čini nerazumljivom i proturječnom samoj sebi.

Pravno nije moguće da u izreci presude postoji osuda i oslobodenje za isti činjenični opis djelatnosti, jer sve radnje jednog produljenog kaznenog djela Eine jedinstveni događaj, a takav se mora u cjelini presuditi i ne može se djelomično iznositi pred sud. Unutar cjeline, kada sve inkriminirane radnje sa stajališta iivotnog i logičnog rezoniranja, čine takvu kontinuiranu djelatnost koja ima oblik jedinstvene prirodne cjeline, pojedine kaznenopravne radnje gube svoju samostalnost te se uklapaju u jedinstvenu kriminalnu djelatnost, kao njezini sastavni dijelovi. Zbog toga, ako sud utvrdi da je optuienik počinio kazneno djelo za koje se tereti, ali u manjem opsegu od onog za što je optužen, tada se optuženik proglašava krivim

samo za onu i onakvu djelatnost za koju je utvrđeno da ju je počinio, pri Cemu se ne oslobada od optužbe glede onog viška djelatnosti obuhvaćenog optuicom za koju sud utvrdi da ju nije počinio, već se takve radnje ispuštaju iz činjeničnog opisa djela, a u obrazloženju presude citiraju uz navođenje razloga zašto je tako odlučeno.

Slijedom toga, istovremenom osudom i oslobodenjem optuženika za pojedine radnje istog kaznenog djela, izreka prvostupanjske presude je nerazumljiva i sama sebi proturječna, pa je zbog istaknute apsolutno bitne povrede odredaba kaznenog postupka, prihvaćanjem žalbe i po službenoj dužnosti, tu presudu trebalo ukinuti i odlučiti kao u izreci ovog drugostupanjskog rješenja.

Međutim, unatoč potrebe ponovnog suđenja, svrhovito je već sada dati osvrt na neke žalbene prigovore i činjenične zaključke prvostupanjskog suda.

Najprije, optuženika tvrdi da bi u pobijanoj presudi bile počinjene i druge apsolutno bitne povrede naznačene u njegovoj žalbi.

Nije prekoračena optužba time Sto je prvostupanjski sud na glavnoj raspravi ispitao svjedoka Lucu Parač, iako je državni odvjetnik prethodno odustao od kaznenog gonjenja za djelo počinjeno na njezinu Stetu. Do prekoračenja optužbe, u smislu povrede iz čl. 367. st. 1. toč. 5. ZKP, može doći samo kada optuženik bude oglašen krivim za kazneno djelo koje nije predmetom optužbe ili za drugo kazneno djelo od onog opisanog u optužnici, a to ovdje očito nije slučaj.

Isto tako, nisu povrijeđene odredbe kaznenog postupka time Sto je državni odvjetnik tijekom glavne rasprave povećavao opseg kriminalne aktivnosti koja se optuženiku stavlja na teret, jer nema zapreke da državni odvjetnik izmijeni činjenični opis istog kaznenog djela sve do konca dokaznog postupka, Sto je ovdje i učinjeno podneskom od 13. svibnja 2004. godine. Budući da je optuženiku bilo osigurano pravo iznošenja obrane povodom izmjene optužnice, ne radi se niti o povredi njegovih prava.

Nadalje, iako je prvostupanjski sud svojim dopisom od 2. travnja 2004. godine, doista pozvao državnog odvjetnika da uskladi optužnicu sa danim uputama, Sto nije procesna radnja predviđena odredbama Zakona o kaznenom postupku, time se još ne radi o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka, pa niti onaj iz čl. 367. st. 3. ZKP, s obzirom da takvo postupanje suda nije bilo od relevantnog utjecaja na pravilno i zakonito presuđenje.

Konačno, optuženik u žalbi promašeno ističe apsolutno bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 1. ZKP, jer da sudsko vijeće nije bilo pravilno sastavljeno. Točno je, da su u jednoj fazi glavne rasprave u radu sudskog vijeća sudjelovali suci Igor Ninić i Ivo Vukelja, koji su prethodno kao članovi izvanraspravnog vijeća odlučivali o prigovoru protiv optužnice, što ih u smislu čl. 36. st. 1. toč. 4. ZKP, isključuje od obavljanja sudske dužnosti u daljnjem tijeku postupka. Međutim, taj nedostatak je na vrijeme uočen i otklonjen na način da je raspravno vijeće iznova sastavljeno na pravilan način, a suprotno tvrdnji žalbe, glavna rasprava od 22. travnja 2004. godine započela je ponovno, Citanjem optužnog akta i očitovanjem optuženika o krivnji. Isto tako, netočno se žalbom tvrdi da je povrijeđena odredba čl. 310. st. 3. ZKP jer da je između glavne rasprave održane 21. studenoga 2003. godine i naredne glavne rasprave proteklo više od 60 dana, posljedicom Cega

je glavna rasprava morala iznova započeti. Uvidom u zapisnik s glavne rasprave od 26. veljače 2004. godine utvrđeno je da je upravo zbog protoka vremena glavna rasprava počela iznova, zbog čega su ovi navodi optuženika promašeni.

Osim toga, iako prvostupanjska presuda zbog počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka nije podesna za meritorno odlučivanje, već sada se može reći da optuženik neosnovano u žalbi prigovara da nije imao svojstvo pripadnika srpskih paravojnih postrojbi tvorevine tzv. "Republike Krajine" u inkriminiranom periodu utvrđenom u izreci prvostupanjske presude. Naime, optuženik u svojoj obrani na glavnoj raspravi tvrdi da on do mjeseca svibnja 1992. nije bio angažiran ni u kakvim postrojbama, ali prvostupanjski sud s pravom takvu njegovu obranu otklanja, jer suprotno proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka Dinka Kevića, Mirka Kevića, Nevenke Bilandžija, Marije Bračić, kao i iz iskaza članova obitelji Zec. Ovi svjedoci, koji su u inkriminirano vrijeme živjeli na okupiranom području, suglasno tvrde da je optuženik bio od početka okupacije uključen u paravojne snage "RSK", jer su ga viđali naoružanog i odjevenog u maskirnu ili SMB odoru još od jeseni 1991. godine.

Prema navodima optužnice, u postupku je potrebno utvrditi je li optuženik zlostavljao i zastrašivao civile hrvatske nacionalnosti, prijetio im te Sirio strah i teror, kao i pljačkao njihovu imovinu. Pri tome, treba voditi računa da kod produljenog kaznenog djela svaka radnja iz serije mora sadržavati elemente bića predmetnog kaznenog djela, a to u konkretnom slučaju znači da svakom radnjom (koje je državni odvjetnik grupirao u devet točaka), kao posljedica mora nastupiti ili osobito teško, nečovječno postupanje prema civilnom stanovništvu, tako da se isto teže fizički ili psihički nialtretira i zastrašuje, ili, pak, da je opljačkana znatnija imovina civilnog stanovništva, kako je to predviđeno odredbama međunarodnog ratnog prava. Međutim, već sada se može reći da prema činjeničnom opisu radnje izvršene pod toč. 5. optužbe nije precizirano u čemu se ogleda nečovječno postupanje optuženika tj. radi li se ovdje o seksualnoj zlostavi na štetu Anđe Čavlina ili o fizičkom napadu u cilju zastrašivanja. Isto tako, postupci optuženika za koje se tereti pod toč. 9. optužnice, po svom intenzitetu i značaju, ne bi mogle predstavljati teži oblik nečovječnog postupanja, kako to pravilno uočava i prvostupanjski sud. Iz istih razloga, pravilno su ispuštene i radnje opisane u toč. 2. optužnice počinjene na štetu Šime i Vlade Zelića, jer također nemaju intenzitet i značaj potreban za ovaj modalitet izvršenja predmetnog kaznenog djela.

Što se tiče ostalih navoda žalbi optuženika, treba reći da se radi o prigovorima činjenične naravi vezanim za ocjenu vjerodostojnosti provedenih dokaza, u što se ovaj Vrhovni sud, zbog ukidanja prvostupanjske presude, ne može upuštati, iako se zbog počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka pretpostavlja da je i činjenično stanje, za sada, ostalo pogrešno utvrđenim.

Iz istih razloga niti žalba državnog odvjetnika zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni nije uzeta u razmatranje.

Slijedom navedenog, u ponovljenom sudenju prvostupanjski je sud dužan, prije svega, otkloniti počinjenu bitnu postupovnu povredu, a zatim izvesti sve dokaze i raspraviti sva sporna pitanja na koja je, između ostalog, upozorio i ovaj drugostupanjski sud. Sve izvedene dokaze treba savjesno ocijeniti, svaki dokaz pojedinačno i u svezi s drugim dokazima, a na

386

temelju takve ocjene utvrditi pravno relevantno činjenično stanje za donošenje nove pravilne i zakonite presude, koju treba obrazložiti u smislu čl. 359. st. 7. ZKP.

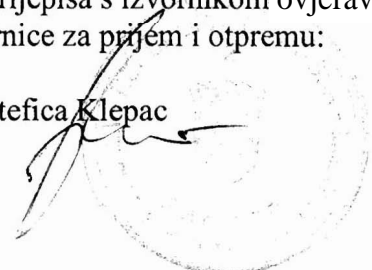
U Zagrebu, 11. prosinca 2008. godine

Zapisničar:
Vojimir Katić, v. r.

Predsjednica vijeća:
Zlata Lipnjak-Bosanac, v. r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu:

Štefica Klepac

primljeno	Datum	Podpis	
preporučeno			
uspešno			
otpravljeno	23. 01. 2009.	